

Informacja prasowa

Warszawa, 22 września 2014 roku

Biblioteka: więcej niż książki!

Polacy przychodzą do bibliotek nie tylko po książki. Biblioteki organizują coraz więcej zajęć i wydarzeń - np. spotkania z pisarzami, wystawy, kursy bankowości elektronicznej. Można w nich skorzystać z coraz większej liczby komputerów, rośnie liczba placówek oferujących e-learning. Zmiany są najbardziej widoczne w bibliotekach z małych miejscowości, uczestniczących od 2009 w Programie Rozwoju Bibliotek.

To wnioski z raportu „**Co się zmieniło w bibliotekach?***” - **pierwszej w Polsce analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego, w której położono nacisk przede wszystkim na wskaźniki** obrazujące działania bibliotek niezwiązane z wypożyczaniem książek. Badanie obejmuje okres 2009 - 2012 (pełne dane z 2013 roku nie są jeszcze dostępne**).

Według raportu, w 2012 roku biblioteki publiczne zorganizowały 400 tysięcy zajęć i wydarzeń. Najczęściej były to zajęcia edukacyjne (aż połowa wszystkich spotkań) - np. szkolenia z obsługi komputera, kursy językowe, porady dla poszukujących pracy. Drugie pod względem popularności były zajęcia literackie (1/5 wszystkich bibliotecznych wydarzeń) - np. spotkania z pisarzami czy Dyskusyjne Kluby Książki.

Liczba zajęć rosła najszybciej w bibliotekach z małych miejscowości uczestniczących w Programie Rozwoju Bibliotek. Program działa od 2009 i obejmuje ponad 3.800 placówek z całej Polski. Fundusze na ich unowocześnianie - 33 miliony dolarów - pochodzą z Fundacji Billa i Melindy Gatesów i Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Rezultat tej inwestycji to tysiące placówek pełniących funkcję centrów lokalnej społeczności - nowoczesnych, przyjaznych użytkownikom, oferujących coraz więcej zróżnicowanych działań, takich jak spotkania z ekspertami, projekcje filmów, warsztaty decoupage' u, a nawet zajęcia sportowe (np. nordic walking).

Rafał Kramza, Prezes Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, która prowadzi Program Rozwoju Bibliotek: *Biblioteki w bardzo krótkim czasie pokonały długą drogę. Dzięki rozszerzeniu swoich funkcji stają się lokalnymi centrami rozwoju kapitału społecznego, łącząc działania z obszaru kultury, edukacji, wspierając aktywność ludzi i ich zaangażowanie w sprawy społeczności, w której żyją. Są również otwartą dla wszystkich przestrzenią, gdzie ludzie mogą się spotkać, porozmawiać, wziąć udział w ciekawych zajęciach, skorzystać z dostępu do nowych technologii – takie miejsca są szczególnie potrzebne w małych miejscowościach.*

Ludzie przychodzący do bibliotek mają do dyspozycji coraz więcej komputerów. W latach 2009 - 2012 ich liczba w placówkach w całej Polsce wzrosła o 36%; w bibliotekach z małych miejscowości uczestniczących w Programie Rozwoju Bibliotek - o 61% (dzięki programowi trafiło tu ponad 11.000 sztuk sprzętu informatycznego, m.in. komputery, laptopy, drukarki). Dla użytkowników bibliotek są źródłem informacji, pozwalają na komunikację z bliskimi i znajomymi, opłacanie przez Internet rachunków, przeglądanie ofert pracy, wysyłanie życiorysów i listów motywacyjnych. Umożliwiają także rozwijanie zainteresowań i zdobywanie nowych umiejętności - np. poprzez e-learning (jak pokazuje analiza danych GUS, w 2012 roku w zajęciach w formie e-learningu można było korzystać w 11% bibliotek z całej Polski i 15% placówek z PRB, a ich odsetek wzrastał).

* „Co się zmieniło w bibliotekach? Program Rozwoju Bibliotek w danych Głównego Urzędu Statystycznego”, Warszawa, lipiec 2014. Raport przygotowany na zlecenie Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego przez Huberta Borowskiego.

** W lipcu 2014 GUS opublikował informację sygnałną „Działalność instytucji kultury w Polsce w 2013 roku”, w której znalazły się wybrane wskaźniki dot. bibliotek publicznych, potwierdzające tendencje opisane w raporcie.

Zmiany w bibliotekach wynikają nie tylko z inwestycji, ale też z nowych umiejętności bibliotekarzy. W latach 2010-2012 liczba szkolących się pracowników bibliotek rocznie wzrosła o 131%. To między innymi efekt warsztatów i szkoleń oferowanych bibliotekarzom w ramach Programu Rozwoju Bibliotek.

Bibliotekarze w swojej pracy coraz częściej wykorzystują nowoczesne technologie. W 2012 roku 37% polskich bibliotek miało katalog on-line, 18% profil na portalu społecznościowym, 15% komunikowało się z użytkownikami za pomocą czatu.

Małgorzata Judasz, Gminna Biblioteka Publiczna w Opatówku: *Wychodzimy poza mury biblioteki, widać nas w prasie, w sieci, spotykamy się z naszymi czytelnikami w różnych nieoczekiwanych miejscach. Na przykład w cegielni, gdzie zorganizowaliśmy imprezę pod nazwą „Piknik w Cegielni, czyli nie święci garnki lepią”. Wybraliśmy się też z dziećmi do teatru – a tam oczywiście za kulisy, żeby zobaczyć, jak dokładnie wygląda praca aktorów.*

Aktywne biblioteki są doceniane przez samorządy. W całej Polsce wydatki z budżetu gmin na biblioteki wzrosły w latach 2009-2012 o 9%, przy czym najdynamiczniej (o 17%) w gminach, gdzie działa PRB. Biblioteki stopniowo zwiększają również swoją powierzchnię, coraz lepiej są także dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W 2012 roku w całej Polsce było ponad osiem tysięcy bibliotek. Ich liczba od początku lat 90. spadła o ponad półtora tysiąca. W skali całej Polski maleje także liczba zarejestrowanych czytelników. **Jednocześnie rośnie liczba osób, które przychodzą do bibliotek nie tylko po książki. W 2012 roku wszystkich zarejestrowanych użytkowników bibliotek (czyli nie tylko czytelników) było o 4% więcej niż w 2011 (w bibliotekach uczestniczących w PRB - o 23% więcej).**

Infografika:

http://www.biblioteki.org/repository/PLIKI/Raport_GUS_2014/Co_sie_zmienilo_w_bibliotekach_infografika.pdf

Infografika interaktywna: http://www.biblioteki.org/co_sie_zmienilo_w_bibliotekach

Raport "Co się zmieniło w bibliotekach? Program Rozwoju Bibliotek w danych Głównego Urzędu Statystycznego":

http://www.biblioteki.org/repository/PLIKI/Raport_GUS_2014/2014_09_22_Co_sie_zmienilo_w_bibliotekach_report.pdf

Więcej o Programie Rozwoju Bibliotek: http://www.biblioteki.org/pl/o_programie/o_programie

Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI) wspiera rozwój społeczności lokalnych pomagając instytucjom i organizacjom wykorzystywać potencjał nowoczesnych technologii (ICT). Działamy na rzecz ułatwiania mieszkańcom dostępu do wiedzy i edukacji, aktywizowania ich i zachęcania do współpracy. Nasze projekty są skierowane do bibliotekarzy, działaczy organizacji pozarządowych, młodzieży, seniorów, przedstawicieli mniejszości i osób poszukujących pracy – zainteresowanych możliwościami, jakie stwarzają nowe technologie, chcących zdobywać nowe umiejętności. Kluczowym projektem realizowanym przez FRSI jest Program Rozwoju Bibliotek – wspólne przedsięwzięcie Fundacji Billa i Melindy Gates oraz Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Dzięki wyposażeniu bibliotek w nowoczesny sprzęt informatyczny oraz szkoleniom dla bibliotekarzy, placówki uczestniczące w tym programie lepiej służą mieszkańcom małych miejscowości, którzy w swojej najbliższej okolicy potrzebują miejsca, gdzie mogą zdobyć potrzebne informacje, wziąć udział w spotkaniu z ciekawą osobą, wspólnie obejrzeć film, nauczyć się czegoś nowego, spędzać wolny czas. Takim miejscem może być biblioteka publiczna, która stale wzbogaca i poszerza swoją ofertę. Oprócz Programu Rozwoju Bibliotek, FRSI prowadzi także inne projekty wspierające rozwój lokalny z wykorzystaniem ICT, m.in.: „Nowe Technologie Lokalnie”, „Link do przyszłości. Młodzi, Internet, Kariera”, „O finansach... w bibliotece”, „Biblioteka miejscem spotkań wielu kultur”. Więcej informacji: www.frsi.org.pl.

Kontakt:

Małgorzata Dąbrowska – Specjalistka - Komunikacja i Rzecznictwo, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, malgorzata.dabrowska@frsi.org.pl, kom. 722 002 316